

Odsjek za anesteziju, reanimaciju i hiruršku intenzivnu terapiju

ZDRAVSTVENA NJEGA PACIJENATA NA MEHANIČKOJ VENTILACIJI

MT Mahira Čolaki i MT Svjetlana Miškić

Mentor
MT Izmirlić Sabaheta
Glavna sestra hirurške intenzivne

Sarajevo, Mart, 2015.godine

ZDRAVSTVENA NJEGA

Zdravstvena njega ima šire značenje od njegu bolesnika. To je zasebna disciplina i relativno novijega datuma.

Zdravstvena njega je skup vještina koje su usmjerene na zadovoljenje fizioloških potreba bolesnika.

- 1. PLAN I PROCES ZDRAVSTVENE NJEGE**
- 2. ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE NJEGE**

3. USPJEH U PROCESUIRANJU ZDRAVSTVENE NJEGE ZAVISI OD:

- Dobre komunikacije između tima

- Dobre komunikacije sa porodicom pacijenta ili pacijentom
- Primjene procedura za sprovоđenje zdravstvene njegе
- Adekvatne edukacije i doedukacije
- Savjesnosti, odgovornosti i etičnosti
- Odlučivanja i zainteresiranosti za problem
- Prihvatanja greške
- Pohvale i nagrade

Mehanička ventilacija

Jedinica intenzivne njegе u obavljanju zdravstvene njegе bolesnika koristi i mehaničku ventilaciju.

To je dugotrajno vještačko disanje koje se izvodi pomoću uređaja-ventilatora i primjenjuje se kod kritično oboljelih i povrijeđenih pacijenata.

Mehanički ventilator pokreće vazduh u pacijentova pluća i iz pacijentovih pluća. Iako oprema služi za ventilaciju pacijenta, ljekar prethodno, u odnosu na pacijentovo stanje programira na ventilatoru adekvatnu razmjenu gasova. Mehanički ventilatori mogu ili pozitivnim ili negativnim pritiskom ventilirati pacijenta.

Ventilacija pozitivnim pritiskom primjenjuje se kroz endotrehealni, nazotrehealni ili traheostomski disajni put, te se iz toga razloga naziva invazivna mehanička ventilacija.

Ventilatori sa negativnim pritiskom, tim pritiskom guraju grudni koš spolja i dozvoljavaju vazduhu da uđe u pluća.

Zdravstvena njega pacijenta na mehaničkoj ventilaciji

- Zdravstvena njega pacijenta na mehaničkoj ventilaciji zahtijeva kompleksan sistem znanja i vještina cjelokupnog zdravstevnog tima.
- Pacijent se nalazi pod 24-satnim sestrinskim nadzorom tokom kojeg se provode sestrinske intervencije.
- Praćenje općeg stanja pacijenta
- Priprema pacijenta (psihički i fizički)
- Priprema pribora i aparata
(pribor za intubaciju, reanimaciju, aspiraciju, aspirator, monitor)

Slika 1- pribor za intubaciju

- Izvođenje i/ili asistiranje kod postupka
- **Održavanje prohodnosti dišnog puta (aspiracija, mijenjanje položaja)**
- Kontola vitalnih znakova i razine svijesti
- Mjerenje saturacije O₂ puls oksimetrom
- Uzimanje uzoraka krvi, urina, te ostalih uzoraka za laboratorijske pretrage
- Obavještenje liječnika o alarmantnim vrijednostima
- Kontola unosa i iznosa tekućine

Zdravstvena njega pacijenta na mehaničkoj ventilaciji

- Priprema i primjena enteralne i/ili perenteralne ishrane
- Postavljanje i održavanje perifernih venskih puteva
- Kontinuirani nadzor nad radom aparata, redovna promjena sistema, cijevi, filtera i ovlaživača pažljivim manipulacijama.
- Higijena i njega kože, toaleta usne šupljine
- Obezbijediti sigurnost, udobnost, pravilan položaj pacijenat u krevetu, fizikalne vježbe
- Korištenje zaštitne odjeće (rukavice, maske, pregače)
- Komunikacija sa pacijentom (verbalna, neverbalna)
- Omogućiti posjete najbližih osoba
- Dokumenatcija
  - sestinska anamneza
  - lista za praćenje pacijenta na mehaničkoj ventilaciji
  - terapijska lista
  - lista za utrošeni material
  - lista za provjeru aparata
  - lista njege bolesnika
  - lista za postavljanje centralnog venskog katetera i njegovo praćenje-previjanje...

Slika 2- pacijent na mehaničkoj ventilaciji

Hemodinamsko praćenje bolesnika i održavanje vitalnih funkcija

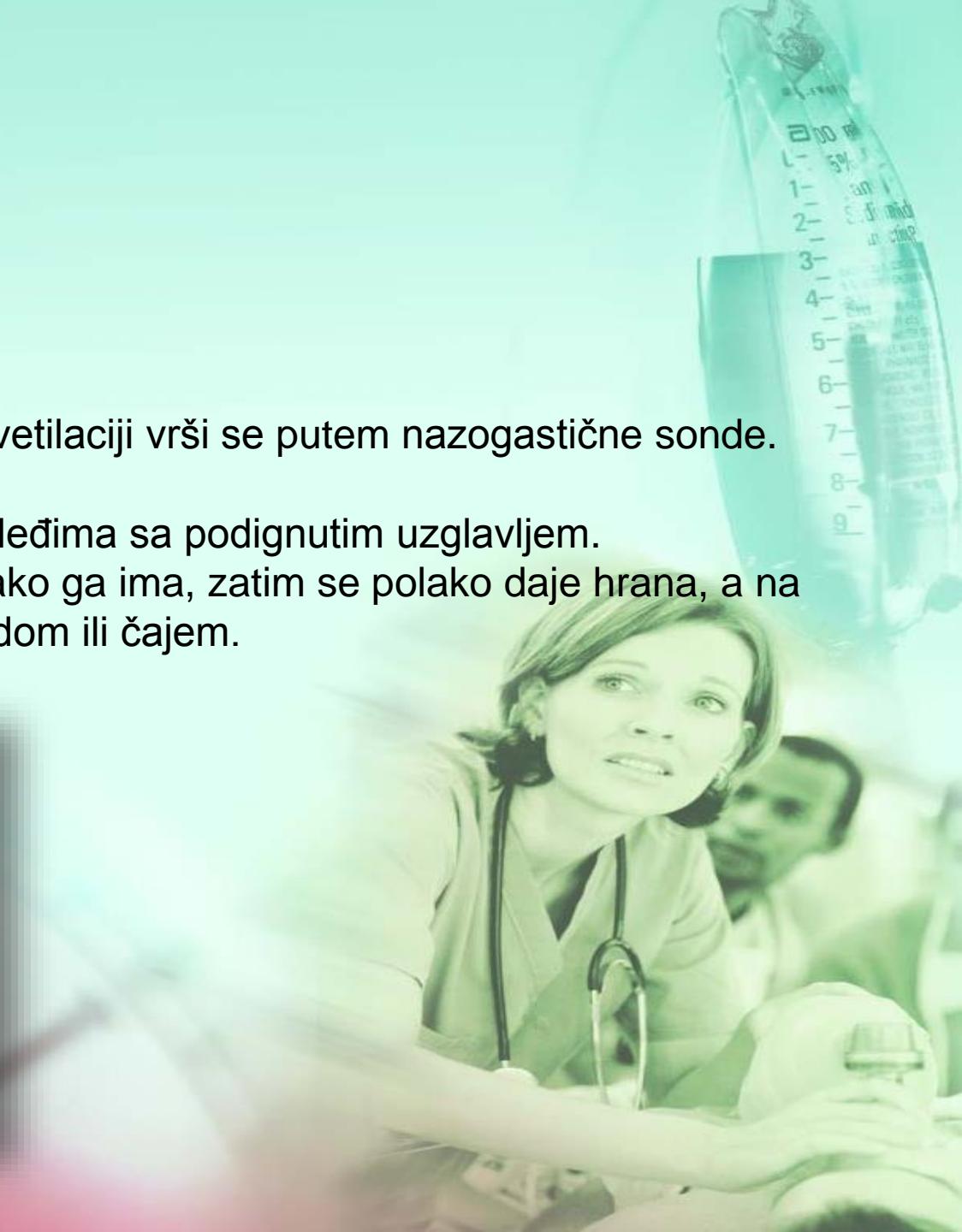
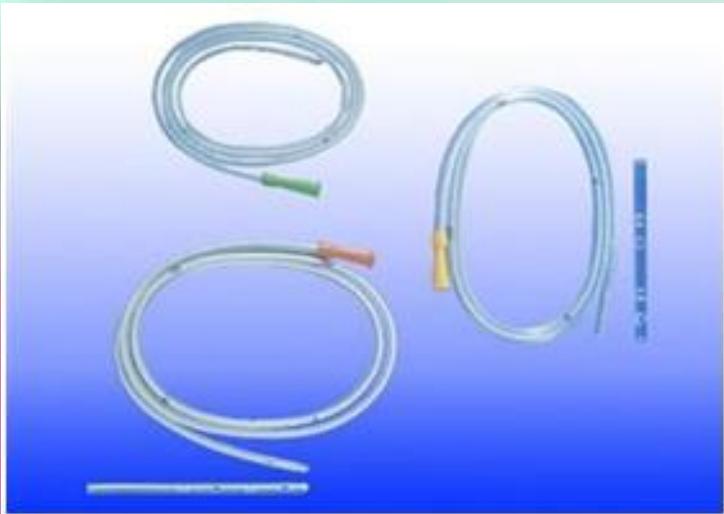
- Trajni monitoring bolesnika i praćenje pokazatelja na monitoru (puls, pritisak, periferna satuarcija kisika), izvještavanje ljekara o svakoj promjeni
- Mjerenje centralnog venskog pritiska dva puta dnevno
- Briga za regulaciju tjelesene temperature
- Praćenje stanja svijesti
- Praćenje parametara na ventilatoru i svakodnevno mijenjanje antibakterijskog filtera

ISHRANA

Ishrana pacijenata na mehinačkoj ventilaciji vrši se putem nazogastične sonde.

Prilikom hranjenja bolesnik leži na leđima sa podignutim uzglavlјem.

Prvo se iz sonde aspirira sadržaj, ako ga ima, zatim se polako daje hrana, a na kraju se sonda ispere sterilnom vodom ili čajem.

POSTUPCI U SPRJEČAVANJU INFKECIJE

- Toaleta traheobronhijalnog stabla
- Toaleta usne duplje-na 2 sata (betadin i Daktarin krema, hlorheksidin-mukoza)
- Sterilno rukovanje centralnim venskim kateterima
- Sve procedure u sklopu toalete traheobronhijalnog stabla rade se u stoga sterilnim uslovima sa jednokartnim materijalom
- Pranje i dezinfekcija ruku kod rada oko bolesnika
- Dezinfekcija radnog prostora više puta u toku dana
- Dezinfekcija opreme (aspiracione pumpe dva puta dnevno, monitora, perfuzora, infuzomata...)
- Svi postupci oko bolesnika se rade sa jednokratnom opremom (jednokratne mantile, rukavice i maske)

Slika 3-sredstva za higijenu

POSTUPCI U SPRJEČAVANJU INFKECIJE

Održavanje prohodnosti dišnih puteva

- Svakodnevna toaleta okoline endotrahalne kanile
- Redovita aspiracija sekreta iz dišnih puteva, poštujući pravila asepse
- Uzimanje aspirata za bakteriološke pretrage

Slika 3-sredstva za higijenu

NJEGA BOLESNIKA

Provodenje lične higijene

- Svakodnevno kupanje u krevetu
- Njega usne šupljine štapićima obloženim vatom, te dezinfekcija usne šupljine štapićima umočenim u Belosept
- "Previjanje" centralnih venskih katetera svaka dva dana
- Zamjena trajnog urinarnog katetera i nazogastične sonde svakih 14 dana
- Zamjena endotrahealne kanile svakih 7 dana, po potrebi i češće

Briga za očuvanje integriteta kože

- Prevencija dekubitisa promjenom položaja pacijenta svaka tri sata
- Upotreba zaštitnih krema i utrljavanje u kožu, a posebno na rizičnim djelovima tijela (trtica, gluteus, laktovi, koljena, lopatice, pete), te upotreba antidekubitnih pomagala (antidekubitni dušek)

Postupci u sprečavanju komplikacija dugotrajnog položaja

- Svakodnevno sprovođenje fizikalnih vježbi
- Promjena položaja tijela svaka tri sata
- Masaža tijela

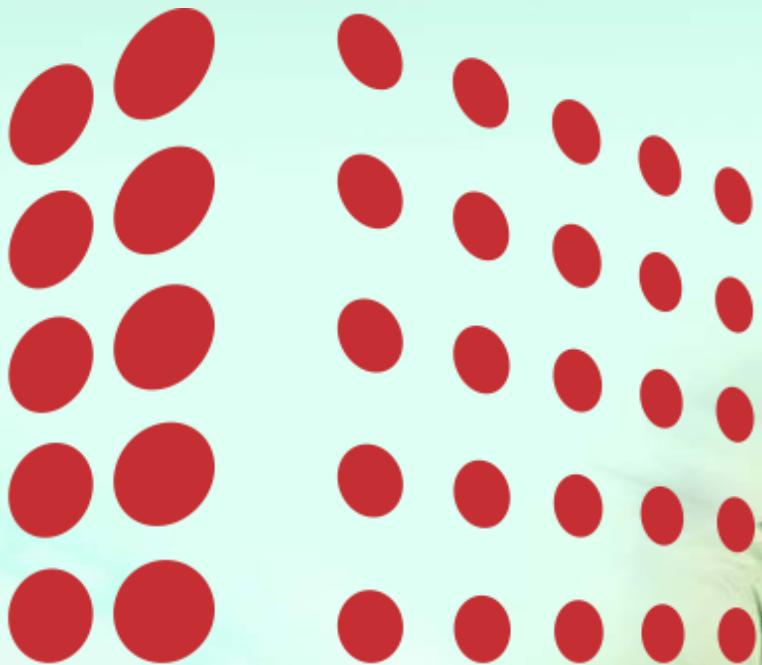
ZAKLJUČAK

Zdravstvena njega je pomoć ili intervencija medicinske sestre usmjerenja ka uspostavljanju ravnoteže između mogućnosti određenih zahtjeva (općih i zdravstvenih) kojima je pojedinac morao trajno udovoljavati radi održavanja života i zdravlja, oporavka od bolesti i ozljeda, te suočeljavanja s njegovim učincima.

Mehanička ventilacija je način disanja koji se ostavlja aparatom ili privremena mjera podrške plućnoj funkciji dok pacijent ne uspostavi spontano disanje bez dodatne pomoći. Zdravstvena njega pacijenta na mehaničkoj ventilaciji zahtjeva kompleksan sistem znanja i vještina cjelokupnog zdravstevnog tima

Posebnu pažnju posvetili smo higijenskim uslovima koji se moraju provoditi da bi se suzbili različiti vidovi infekcija kao jednog od bitnih preduvjeta za uspješno ozdravljenje pacijenta.

HVALA NA PAŽNJI

ABDULAH NAKAŠ
OPĆA BOLNICA